

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาถึงศึกษาการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชน ต.ป่าสัก อ.เมือง จ.ลำพูน คลื่น FM 90.25 MHz โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้ เพื่อศึกษาโครงสร้างการบริหารและดำเนินงานวิทยุชุมชน ศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม กับการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชน ตลอดจนสภาพปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อวิทยุชุมชนของเกษตรกร ต.ป่าสัก อ.เมือง จ.ลำพูน คลื่น FM 90.25 MHz

กลุ่มประชากรที่ใช้ในวิจัยคือ เกษตรกรใน ต.ป่าสัก 308 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิจัยทางสังคม (Statistical Package for the Social Science. SPSS/ for Windows) แล้วใช้เครื่องมือทางสถิติดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร ใช้สถิติพรรณนาวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ทดสอบสมมติฐานหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรกับการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชน ใช้สถิติวิเคราะห์คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยวิเคราะห์แบบขั้นตอน (Stepwise Method) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร

เพศ เกษตรกร ร้อยละ 64.3 เป็นเพศชาย และร้อยละ 35.7 เป็นเพศหญิง

อายุ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.3 มีอายุระหว่าง 45 – 59 ปี รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 30 – 44 ปี อายุเฉลี่ยของเกษตรกร คือ 52.49 ปี

การศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.4 จบการศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมาไม่ได้รับการศึกษา

ตำแหน่งทางสังคม เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 93.5 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม

รายได้รวมในรอบปี เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.8 มีรายได้ในรอบปี 5,000–44,000 บาท

พื้นที่ทำการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.9 มีพื้นที่ทำการเกษตร 7 – 12 ไร่ รองลงมาคือ 1 – 6 ไร่ จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 7.84 ไร่

การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.8 เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร

2. การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชนในด้านต่างๆ พบว่า

2.1 การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการบริหารงานวิทยุชุมชน

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรด้านการบริหารงานวิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.03 คะแนน

ความพึงพอใจของเกษตรกรด้านการบริหารงานวิทยุชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม เท่ากับ 2.05

2.2 ระดับการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของเกษตรกรด้านรูปแบบรายการวิทยุชุมชน

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรด้านรูปแบบรายการวิทยุชุมชน อยู่ในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.87 คะแนน

ความพึงพอใจของเกษตรกรด้านรูปแบบรายการวิทยุชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.23 คะแนน

2.3 ระดับการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของเกษตรกรด้านกิจกรรมวิทยุชุมชน

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรด้านกิจกรรมวิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.25 คะแนน ความพึงพอใจของเกษตรกรด้านกิจกรรมวิทยุชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.00 คะแนน

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชน ด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุ **Multiple Regression Analysis** แบบ **Stepwise**

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชนมี 3 ตัวแปร คือ

1. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชนมีค่าเท่ากับ $42.319 - 0.00024$ คูณด้วย (เพศของเกษตรกร) - 0.00023 คูณด้วย (รายได้ของเกษตรกร) แสดงว่า เกษตรกรเพศหญิงมากกว่าการมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชนน้อย

2. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชนมีค่าเท่ากับ $42.319 - 0.00024$ คูณด้วย (เพศของเกษตรกร) - 0.00023 คูณด้วย (รายได้ของเกษตรกร) แสดงว่า รายได้ของเกษตรกรมากกว่าการมีส่วนร่วมต่อวิทยุชุมชนน้อย

3. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชนมีค่าเท่ากับ $76.276 - 0.00034$ คูณด้วย (รายได้ของเกษตรกร) แสดงว่า รายได้ของเกษตรกรน้อยจะมีความพึงพอใจต่อวิทยุชุมชนมาก

4. ปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะที่มีต่อวิทยุชุมชนของเกษตรกร

ปัญหา อุปสรรคของเกษตรกรที่มีต่อวิทยุชุมชน ตามความเห็นของเกษตรกร ได้แก่ การได้มีเสียงแทรกบนการรับฟังรายการวิทยุชุมชน เนื่องจากจำนวนคลื่นวิทยุชุมชนที่มีมากทำให้เกิดปัญหาคลื่นแทรก ทำให้คุณภาพของคลื่นที่รับฟังไม่ชัดเจนและคลื่นหายไป

เกษตรกรต้องการให้จำกัดจำนวนวิทยุชุมชนไม่ให้มีมากเกินไปและทำให้เกิดการรบกวนจากคลื่นอื่นๆ

เกษตรกรต้องการผู้จัดรายการเพราะบางครั้งเป็นการเปิดเทปรายการที่อัดไว้ทำให้รายการที่ได้รับฟังขาดความน่าสนใจเพราะไม่มีผู้จัดรายการ ถ้าหากมีการเพิ่มจำนวนผู้จัดรายการให้เพียงพอจะทำให้รายการมีความน่าสนใจ

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ เกษตรกรต้องการให้รัฐเข้ามาช่วยเหลือในการจัดอบรมแก่ผู้จัดรายการและทำให้การจัดรายการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้ภาษาอย่างถูกต้องชัดเจนของผู้จัดรายการ การไม่พูดขณะที่กำลังเปิดเพลง เป็นต้น

เกษตรกรต้องการเห็นรายการวิทยุชุมชนเสนอข่าวที่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชน เช่น การถ่ายทอดเสียงสดเมื่อมีกิจกรรมในหมู่บ้านที่น่าสนใจ เช่นการจัดเวทีเยาวชน ผู้ปลูกข้าว การจัดเวทีชาวบ้าน

เกษตรกรต้องการรับฟังข่าวสารทางการเกษตร เช่น ราคาพืชผล เทคโนโลยีการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

เกษตรกรต้องการให้วิทยุชุมชนมีรายการที่หลากหลาย มีจำนวนรายการให้รับฟังได้เหมาะสมกับทุกเพศ ทุกวัย สามารถรับฟังได้

การอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชน ต.ป่าสัก อ.เมือง จ.ลำพูน คลื่น FM 90.25 MHz มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร เศรษฐกิจ สังคม ศึกษาหาความสัมพันธ์ของพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร เศรษฐกิจ สังคม กับ การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของเกษตรกร ศึกษาโครงสร้างการบริหารและดำเนินงานวิทยุชุมชน ตลอดจนปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกร ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำอภิปรายโดยแยกตามประเด็นของการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจต่อวิทยุชุมชนดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชน

1.1 ระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อการบริหารงานวิทยุชุมชน พบว่า การติดตามรับรู้ความก้าวหน้าของการดำเนินงานของวิทยุชุมชน และการติดตามผลการดำเนินงานของรายการวิทยุชุมชน อยู่ในระดับปานกลางเนื่องจาก เกษตรกรส่วนมากเป็นผู้ฟังอย่างเท่านั้น ไม่ได้เป็นคณะกรรมการบริหารงานและไม่มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมในการออกความคิดเห็นการดำเนินงานวิทยุชุมชน

1.2 ระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชนด้านรูปแบบรายการวิทยุชุมชน พบว่า เ็นข่าวป่าวประกาศ เพลงสบายใจสู้ค่า รายการสุขภาพ สืบสานวัฒนธรรม อสม.ขอู้โดยมรดกเพลงดัง คติธรรมยามเช้า ชีวิตและสิทธิของเรา ข่าวภาคค่ำ ข่าวภาคเช้ากรมประชาสัมพันธ์ และอริยธรรม อยู่ในระดับน้อย เนื่องจาก คณะกรรมการวิทยุชุมชนเป็นผู้จัดทำหนดรูปแบบรายการ เกษตรกรไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบรายการ

1.3 ระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรด้านกิจกรรมวิทยุชุมชน พบว่าการให้คำแนะนำติชมรายการวิทยุชุมชน การประชาสัมพันธ์รายการวิทยุชุมชน กิจกรรมหาทุนของวิทยุชุมชน ไปเยี่ยมชมสถานีด้วยตนเอง ให้ข้อคิดเห็นในการจัดรายการ การโทรศัพท์ไปนรายการวิทยุชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก เกษตรกรสามารถเดินทางไปที่สถานีได้ง่ายเพราะอยู่ในตำบลของตนเอง และเกษตรกรก็ชอบที่จะโทรไปขอเพลงหรือแสดงความคิดเห็นในรายการ

2. ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชน

2.1 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการบริหารงานวิทยุชุมชน พบว่าการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานวิทยุชุมชน การติดตามรับรู้ความก้าวหน้าของการดำเนินงานของวิทยุชุมชน การติดตามผลการดำเนินงานของรายการวิทยุชุมชน การให้คำแนะนำในเรื่องที่ท่านมีความรู้ความชำนาญแก่วิทยุชุมชน การควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของวิทยุชุมชน การติดตามประเมินผลการทำงานของคณะกรรมการวิทยุชุมชน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการวิทยุชุมชน การสนับสนุนแรงงานในการดำเนินงานของวิทยุชุมชน การสนับสนุนด้านการเงินในการดำเนินงานของวิทยุชุมชน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์วิทยุชุมชน การเป็นผู้ประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานวิทยุชุมชน การคัดเลือกผู้รับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆของวิทยุชุมชน การตั้งกติกาในการดำเนินงานวิทยุชุมชน การประเมินผลการทำงานของคณะกรรมการดำเนินงานวิทยุชุมชน การหาแนวทางในการดำเนินงานวิทยุชุมชน การวางแผนและจัดทำแผนการดำเนินงานของวิทยุชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากเกษตรกรมีความเห็นว่าคณะกรรมการมีหน้าที่ในการรับผิดชอบในการบริหารวิทยุชุมชนทำงานได้ดีแล้ว จึงสร้างความพึงพอใจให้เกษตรกร

2.2 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชนด้านรูปแบบรายการวิทยุชุมชน ชีวิตและสิทธิของเรา เพลงสบายใจล้ำค่า มรดกเพลงดัง เอ็นข่าวป่าวประกาศ อริยธรรม สืบสานวัฒนธรรม ข่าวภาคค่ำ อสม.ขออยู่โดย คติธรรมยามเช้า รายการสุขภาพ ข่าวภาคเช้ากรมประชาสัมพันธ์ ในระดับปานกลาง เนื่องจากรายการได้รับความสนใจจากผู้ฟังและมีความหลากหลายของรายการให้ผู้ฟังได้รับฟังเพื่อสาระและความบันเทิง

2.3 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรด้านกิจกรรมวิทยุชุมชน ได้แก่ การให้คำแนะนำติชมรายการวิทยุชุมชน ไปเยี่ยมชมสถานีด้วยตนเอง การประชาสัมพันธ์รายการวิทยุชุมชน ให้ข้อคิดเห็นในการจัดรายการ ช่วยติดต่อคนที่รู้เรื่องดีมาพูดในรายการ การโทรศัพท์ไปนรายการวิทยุชุมชน เป็นวิทยากรไปพูดในรายการที่ท่านรู้ กิจกรรมหาทุนของวิทยุชุมชน เป็นอาสาสมัครช่วยจัดรายการและส่งข่าวจากหมู่บ้าน ในระดับปานกลาง เนื่องจากเกษตรกรมีความสนใจที่จะร่วมกิจกรรมของวิทยุชุมชนเพราะคิดว่าเป็นคลื่นของชุมชนของตน จึงเต็มใจและพร้อมที่จะทำกิจกรรมต่างๆ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอแนะข้อคิดเห็นบางประการอันเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ใช้ในการปรับปรุงเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิद्यุชุมชน

1. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อวิद्यุชุมชนมีค่าเท่ากับ $42.319 - 0.00024$ คุณด้วย (เพศของเกษตรกร) $- 0.00023$ คุณด้วย (รายได้ของเกษตรกร) แสดงว่า เกษตรกรเพศหญิงมากกว่าการมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อวิद्यุชุมชนน้อยและรายได้ของเกษตรกรมากกว่าการมีส่วนร่วมต่อวิद्यุชุมชนน้อยแสดงให้เห็นว่าเพศชายให้ความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในวิद्यุชุมชน หากเราต้องการดึงเกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในงานของวิद्यุชุมชนเราก็ควรชวนเกษตรกรเพศชายก็จะมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่า

2. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของเกษตรกรต่อวิद्यุชุมชนมีค่าเท่ากับ $42.319 - 0.00024$ คุณด้วย (เพศของเกษตรกร) $- 0.00023$ คุณด้วย (รายได้ของเกษตรกร) แสดงว่า รายได้ของเกษตรกรมากกว่าการมีส่วนร่วมต่อวิद्यุชุมชนน้อย เนื่องจากผู้มีรายได้น้อยให้ความสนใจในการรับสื่อวิทยุมากกว่า ผู้มีรายได้มากอาจจะสนใจสื่อด้านอื่นเช่น อ่านหนังสือพิมพ์หรืออินเทอร์เน็ต หรือดูโทรทัศน์มากกว่าที่จะสนใจฟังวิทยุ หรือผู้มีรายได้น้อยอาจจะมีเวลาว่างในการรับฟังวิทยุมากกว่า เราจึงสามารถใช้วิทยุกระจายข่าวสารความรู้ในด้านเทคโนโลยีการเกษตรที่เป็นประโยชน์ทางสื่อวิทยุเนื่องจากวิทยุมีราคาถูกและค่าใช้จ่ายในการออกอากาศของวิद्यุชุมชนก็น้อยมากเพราะฉะนั้นจึงเป็นสื่อที่มีประโยชน์มากหากได้มีการพัฒนารายการและการออกอากาศจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อคนจำนวนมาก

3. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อวิद्यุชุมชนมีค่าเท่ากับ $76.276 - 0.00034$ คุณด้วย (รายได้ของเกษตรกร) แสดงว่า รายได้ของเกษตรกรน้อยความพึงพอใจต่อวิद्यุชุมชนมาก เนื่องจากเกษตรกรที่มีรายได้น้อยเห็นความจำเป็นของวิद्यุชุมชนวิद्यุชุมชนสามารถเข้าถึงเกษตรกรได้ที่ละจำนวนมากๆ เป็นสื่อท้องถิ่นที่มีประโยชน์ คนในชุมชนจึงมีความพึงพอใจต่อวิद्यุชุมชน หากวิद्यุชุมชนได้รับการส่งเสริมให้การสนับสนุนจากภาครัฐให้เป็นสื่อเสรีที่เป็นประโยชน์เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นของชาวบ้านในชุมชน เป็นสื่อถ่ายทอดความรู้เหตุการณ์ข่าวสาร สารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนตามเจตนาของรัฐที่จะให้เป็นสื่อเสรีปราศจากการควบคุมก็จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชน ต.ป่าสัก อ.เมือง จ.ลำพูน คลื่น FM 90.25 MHz

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ศึกษาการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชน ต.ป่าสัก อ.เมือง จ.ลำพูน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษาคณะวิทยุชุมชนตำบลอื่นๆ ให้มากกว่านี้เพื่อจะให้เห็นว่าเกษตรกรได้ การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชนอยู่ในระดับใด เพื่อนำผลการวิเคราะห์นี้ไปปรับปรุงการดำเนินงานของวิทยุชุมชนในที่อื่นๆให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ศึกษาการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของเกษตรกรต่อวิทยุชุมชน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปอาจจะทำการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลงานของผู้จัดรายการวิทยุชุมชน

3. ควรทำการศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสื่อวิทยุชุมชน ว่าผู้ฟังได้รับประโยชน์แค่ไหน คุ่มค่าหรือไม่และผลที่ได้นับเป็นอย่างไร

4. ควรมีการศึกษาความต้องการรับฟังรายการของเกษตรกร ว่าต้องการรายการแบบไหน รูปแบบรายการเป็นเช่นไร เพื่อตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร และสามารถนำไปปรับปรุงรูปแบบการจัดรายการ ได้อย่างเหมาะสม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved